

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 1 Septembre 20 Aug. 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvani'a.

Ministeriulu ungurescu.

(Capetu.)

§ 21. Obieptele memorate in § 7 si rezervate deadreptulu Maiestatii Sale le va manipola ministru ungurescu respundietoru dispusu langa persón'a Lui impreuna cu consiliarii de statu carii se voru fi aflandu langa densulu. § 22. Ceilalti consiliarii referinti ai cancelariei reg. unguresoi de curte se voru stramuta in consiliulu de statu memoratu in § 9. § 23. Consiliulu locutiitoru regescu alu Ungariei si tesaurariatulu curtii se voru imparti in respectivele despartieminte ministeriale cu reflexiune la artic. de lege 58 din 1791, carele se va observa si la constituirea consiliulu de statu. § 24. Membrii presiedinti ai corpurilor guberniale descrise la § 6 voru ocupa locu in consiliulu de statu memoratu la § 9 si acolo in absentia Majestatii, a palatinulu séu a ministriloru au se tienea presiedinti'a. § 25. Toti functionarii si sierbitorii corpurilor guberniale memorate in § 6, prin urmare nu numai aceia, carii voru fi aplicati din nou, ci pana candu voru fi aplicati altmintrea, inca si aceia, carii nu se asiedia in susu memoratele despartieminte ministeriale, isi voru tienea platile de acum intragi. § 26. T6te legalele autoritati de pana acum ale totorora iurisdictioniloru tierii voru trebui sustienute si de aici incolo intru t6ta itregimea lor. § 27. Judecatoriile si tribunalele cate sunt legale sunt a se pastra intru independinti'a loru legala si pana la dispusetiunea mai departe a legii intru organizatiunea loru de acum. § 28. Ministrii au scaunu in ambele table legislative, si voindu a cuventa, trebuie se fia ascultati. § 29. Ministrii sunt obligati a se infaciosiá in ambele case legislative, déca aru pofti acelea, si a da informatiunile recerute. § 30. Ministrii sunt obligati cá cerendu oricare din ambele case legislative ale dietei, se'si dea corespundintiele loru in oerocetarea casei séu in a deputatiunii alese spre acelu scopu. § 31. Ministrii au votu in dieta numai in casu candu aru fi membrii legiuiti ai casei magnatiloru, séu alesi deputati in cas'a de diosu. § 32. Ministrii potu fi trasi la respundere:

a) Pentru t6te acelea fapte séu dispusetiuni, care vatama independinti'a tierii, garantiile constitutionii, dispusetiunile acelu legi care se afla in fiintia, libertatea individuala, séu sanctitatea proprietatii, si acestea ei le comitu in calitatea loru de ministrii, séu respective le dau afara.

b) Pentru instrainarea baniloru séu altoru valori concediute la manile loru, séu pentru itrebuintiarea loru nelegala.

c) Pentru negrij'a de a d6ce legile in deplinire, séu de a sustiené liniscea si securitatea publica, in catu aceleasi s'aru fi potutu incongiura prin midil6cele puse in dispusetiunea loru prin lege.

§ 33. Punerea in acusatune a ministriloru o face cas'a deputatiloru prin absolut'a maioritate a voturiloru. § 34. Judecat'a (asupra ministriloru) o va tienea unu tribunalu alesu de cas'a magnatiloru dintre membrii proprii prin votu secretu si pedéps'a o va determina in proportiunea fara de legii. Se alegu cu totii 36 membrii, dintre carii inse pe 12 ii póte respinge comisiunea tramisa de cas'a deputatiloru spre a incamina procesulu de acusatune, éra pe 12 insi ministrii trasi in judecata. Tribunalulu compusu in modulu acesta si constatoru din 12 membrii va enancia in contra lorusentintia de judecata. § 35. In privinti'a ministruului condamnata dreptulu gratiei regesci se

p6te aplica numai in casu de o amnestia generala. § 36. Cu privire la alte fara de legi comise afara din calitatea loru ofioiala ministrii inca stau sub legea comuna. § 37. Ministeriulu este indatoratu a infaciosia in fiacare anu casei deputatiloru bugetulu de venituri si de spese, — cum si cu privire la trecutu a supune la cercetarea dietei socotéla despre veniturile manipolate de elu. § 38. Platile ministruului in calitatea sa pana la alta dispusetiune a legislativiei le va determina palatinulu locutiitoru regescu. —

Éca acésta este legea ministeriala unguresca. Din acéaste cititorulu vede usioru, cá ea nu se ocupa numai cu insusi ministeriulu, ci si cu persón'a regelui si cu a palatinulu, cum si cu t6te asié numitele dicasterii si tribunale. Din t6te inse cea mai batát6re la ochi este acéa dispusetiune a legii, despre carea noi mai cuventeseramu si cu alta ocaziune si carea tiene, cá déca regele nu este in tiétra, adioa este in Vien'a, potestatea regésca cu singur'a exceptiune din § 7 si 8 se tréca la palatinulu, carele hoc ipso ca este dechiaratu de inviolabilu, ajungu apoi in a usi rege. Deci pentru toti aceia carii dorescu séu nu dorescu ministeriulu, se imbuldiesce mai anteu o alta intrebare: Veni-va regele se siedia in Bud'a-Pest'a*), séu ca se va restaura palatinatul si inca in consuetu cu legile din 1848. Mai nainte de a se infiintia ministeriulu ungurescu, un'a din doua trebuie se se intemple, pentrucá dóra nu vomu presupune, cá ministeriulu ungurescu se mérga in loculu cancelariei de curte la Vien'a si se luere acolo; éra a functiona ministeriulu in Bud'a-Pest'a fara rege si fara palatinu, acésta ar fi o anomalie, carei asemenea lumea nu a mai vedutu pana acum. Preste acésta noi inca nu vedemu nicairi acea lege, acele mesuri, prin care se se complane si impace diferentiele dintre sistem'a veche municipala a tierii si dintre nou'a sistema ministeriala parlamentara.

Inse despre acestea in celu mai deaprópe viitoru.

G. B.

Blasiu 10 Augustu 1866.

Intre multe m6sie piere copilulu!
(Urmare.)

De altmintrea noi candu voimu se consideramu si discutamu despre partitele ce aspira la putere dupa retragerea barbatiloru regimului presinte, trebuie se o descoperimu, cumca noi ratiocinamu numai in presupunerea unu regimu constitutionale ce ar poté se urmese acestui provisoriu, ca-oi dupace Maiestatea S'a imperatulu nostru Franciscu Iosifu I. a dechiaratu unadata solemn in faci'a lumii, cumca voiesce se'si conduca pop6rale in modu constitutionale, speramu totusi tare ca nece ministeriulu actualu, nece alti barbatii voitori de bine ai atutului nu potu se coltare spre producerea unu regimu absolutisticu; si de aceea in presupunerea nóstra voimu se ratiocinamu in urmatoriale.

Acum déca luamu noi amana diurnalele de diverse colori, ni se descoperu mai cu séma trei grupe de interese, care se lupta pentru castigarea val6rei in regimu si care venindu dupa retragerea provisoriuului presinte stau gata a apucá la putere. Punemu in loculu antaniu pre partit'a centralistica, pre carea o mai necesiescu inca si acum reminiscintiele puterii de carea dispunea nu de multu, si numai cu dorere 'si

*) In Nr. 63 pe colon'a 1 semicolon'a 3 in artic. conductoru s'a traenratu o er6re fórte neplacuta; de ci in locu de: cas'a locuti6re inca ar veni acolo, citeste: cas'a domnit6re inca ar veni acolo, adica la Bud'a-Pest'a. — Pe col. II semic. 2 din diosu in locu de cause curióse di: cause curióse.

aduce aminte de cadérea ce o a suferitu prin insusi colucrarea sa restornandu'si ministeriulu si diu fruntea acestui'a pre dlu fostu ministru Schmerling. Acésta partita in impregiarile de facie are cele mai pucine sperantie de a se poté aventá la carma, si acésta nu numai ca-ici cá prin un'a dispusetiune providentiale in dílele dia 3—6 Iuliu a. c. si-a fiuita chiamarea de a germanisá la Königgrätz, care le a preparatu cu conducerea cea rea, dáa si de aceea, ca-ici inca ne sunt in próspeta aducere aminte principale ce le profesésa, si cu cari nece de catu n'a fostu in stare a impacá imperati'a, ci in urma insasi pre cene trebui se se rest6rne! N'are pentru acum prospecte de reusire partit'a centralistica, inse si candu ar avé nu ne ar superá tare, ca-ici acéaste tienesce spre unitatea statului, ceea ce tienu si noi de un'a din conditionile principale ale prosperarii, mai departe potemu sperá ca va emendá ce incepuse in patri'a nóstra si nu va strica, si in urma nu ne amu superá de reusirea ei si de aceea, ca-ici acum dupa ce ne amu scapatu de incuraturile si confusiunile ce ni lea preparatu de a pororea federatiunea germana inglodandane in molulu nepotentiei sale, centralistii au incetatu a ne mai fi periculosi nationalitatii, acum si ne vrendu isi voru nitá visurile de unu statu mare germanu facandu din Austri'a, si voru trebui se coluore spre infflorirea specifica austriaca, — si asié un'a reusire eventuale a acestei partite nu va fi asié stricati6sa imperatiei, nece poté se fia de totu contraria intereselor nostre nationali. De óra ce inse totusi amesuratu esperintiei, principale acestei partite in er'a mai deaprópe trecuta n'au reusitu la ceva resultatu favoritoriu pentru imperatia, mi se pare ca n'ar fi cu scopu se se apuce de nou de mositu, n'ar fi cu scopu cá se puna noue probe asupra statului, si inca cu atutu mai pucinu, cu catu acésta partita nu numai nu se compune diu maioritatea pop6raloru ce constitua imperati'a austriaca, dara sesi afla grupata intr'o margine, in catu prin gravitatiunea s'a nu e in stare a trage dupa sene partile cele mai multe si mai departate. — Inse a dou'a m6sia carea stá cu ghiarale deschise spre a apucá copilulu in unghii este partit'a dualistica, séu mai pre scurtu partit'a maghiara, carea bucuranduse de influinti'a si patronirea barbatiloru ce conducu de presente nai'a statului, nesuesce la preponderantia si la infiintierea scopuriloru sale inghititoria de natiuni. In catu pentru prospectele de reusire ale acestei partite, de óra ce néga unitatea statului carea e criteriulu celu mai de frunte si necesariu pentru prosperarea monarchiei, de óra ce impartindu puterea centrale in doue parti espune statulu pentru nesce timpore critice la cele mai mari confusiuni si anumitu la impregiararea fatale, cá un'a parte a monarchiei se se resolve pentru unu scopu si cealalta pentru altulu, incatu statulu se vina in contradicere cu sene insusi, — de órece prin impartirea statului nesuesce la suprematisarea si apasarea natiuniloru nemaghiare, ceea ce bate deadreptulu in interesulu statului poliglottu alu Austriei, si in contra spiritulu timpului, si chiaru a dreptulu neapusa alu naturei; in urma de órece prin dualismulu seu voiesce a produce unu monstru, unu capu cu doua corpuri, séu intorsu unu corpu cu doua capete, ceea ce nu esista in natura, ori déca prin exceptiune se produce, nu se suferé a esista cá unu ce ominosu, de nu cumva spre aratare de minune si curiositate, — diu din acéstea si alte cause cari sunt in contra pretensiuniloru importane ale acestei partite intre nesce impregiarari ordinare amu fi seouri, cumca cu pretensiunile sale nu va poté reusi si amu dori se nu reesa. Inse fiinduca barbatii ce stau acum in fruntea lucruriloru sunt patronii acestei partite, cari de si nu i apr6ba t6te pretensiunile,

totusi acelea nu le respinge cu demnitate si cu seriozitatea ce li se cuvine, acesti barbati si densii se adopera a convinge lumea, ca in imperati'a acum de ver'o 32 milioane numai cele 5 milioane maghiari sunt in stare a o conduce si sustiene, — in scurtu fiinduca barbati ce stan in fruntea regimului cochetesa de a purure cu maghiarii ignorandu pre alte popora, ne aducem aminte de proverbiulu st'abunu „Omnia jam fiunt“ s. c. l. — Cu tote acestea inse ne tienemu de datoria, cá in interesulu statului si alu natiuniloru ce contribue spre conservarea aceluia sange si averi, se provocamu pre barbati dela regimu, in ale caroru mani este acum destinulu statului, cá in organizarea ce o au de scopu se nu pericolitese inainte de tote unitatea statului si apoi se se ferésca a impacá pre unulu ori altulu cu vatemarea drepturiloru natiunali si a esistintii celoru alalte popora. — Acésta provocare ne sentiemu datori a o face cu atatu mai vertosu, cu catu dela programulu partitei dualistice nu avemu nece unu prospectu de bine pentru statu pre carele voiesce a'lu desparti, a'lu aduce in contradicere cu sene insusi si a'i prepará confusiuni neinvinse. Dara nu avemu nece unu prospectu de bine pentru pacea interna a poporaloru si pentru prosperarea natiunale, carea pre basea sacrificialoru ce le punemu pre altariulu statului cu dereptulu o pretindemu, — ca-ci prin un'a economia dualistica s'ar casuna neliniscirea poporaloru si nedereptatirea sentiului natiunale, carele acum fara de a fi impacatu, nu promite nece unu venitoriu paciutu!

Mai este inse si a trei'a mósia carea ar voi se ajunga la lucru, — si acésta este partit'a federalistica; acésta inse compusa din ómeni mai cu séma de doua principie siesi cu totul contraria, dintre carii: auctorii si patronii Väterland-ului din Vien'a si ai Hirnök-ului din Pest'a cari voiescu si pretindu decentralizare cata se póte de multa, voiescu autonomi'a singurateciloru provincie, pretindu inse pentru sene a casa in diversele provincie: chiamarea de a fi conducatori, séu de a duce rol'a patriarchale a testamentului vechiu, séu si cea cavalérsca a evului de mediulocu, in mediuloculu poporaloru cari dupa parerea acestoru ómeni nu au dereptu si nu sunt chiamate a dispune ele despre destinele sale! Dara fiinduca partesanii acestoru principia — multiamita progresulu secululu alu XIX-le — nu mai potemu avé prospectu de a si vedé realitate scopurile, se i si lasamu pofindule repausu bunu in intunereculu unde voiescu se'si petréca. Alta parte a federalistiloru iuse carea se lupta a se aventá la potere si din parte se si tiene aprópe de aceeasi prin Dlu ministru de statu Belcredi, este partea séu partit'a federalistica — cu pucina esceptiune — a slaviloru toturoru, asié dara a boemiloru, moraviloru, croatiloru, poloniloru si a altor'a, in cari s'a mai desteptatu in catu-va viét'a natiunale, la carea, in catu are de programu asigurarea esistintii séu a autonomiei toturoru provinciiloru imperatiiei si in catu pre langa acestea dorese a se constitui imperati'a in cele strinsu comune pre postulatu rationale alu unitatii si spre asigurarea vietii natiunale a singurateciloru popora, pretinde decentralizarea cata numai sufere unitatea neviolabila a imperatiiei, ne alaturamu si noi romanii, carii dorimu se prosperese statulu intregu si natiunile intr'ensulu se se afle ferite. — Ce ce tiene de prospectulu de reusire alu acestei partite, — ea nu se vede standu asié de parte de realizarea scopulu seu, ca-ci — déca nu se insiéla — isi are in fruntea regimului presente pre Dlu ministru de statu, carele precum se crede s'ar recunósce de patronulu principialoru liberali federalistice; dara acésta partita ar si meritá se reéca si se apuce la potere, ca-ci nu ataca unitatea de lipsa a statului si pretinde de altmintrea conditiuni favoritorie pentru autonomi'a singurateceloru provincie, si pentru prosperarea natiunala a natiuniloru ce constitue imperati'a austriaca, merita se reéca, ca-ci recunósce principiale liberali ale timpulu si acelea voiesce a le combiná cu prosperarea statului intregu; merita se ésa la scopu, ca-ci profesésu principiale nu numai corespondatiória timpulu si naturei si cerintieloru statului austriacu, dara 'si are de programu pre aceea, carea o tiene de a s'a maiortatea cu totulu absoluta a poporaloru din imperati'a austriaca, si acésta reslátita cu pucine esceptiuni prin tota imperati'a, in catu executanduse acestu programu s'ar poté dice cu totu dereptulu, ca maiortatea poporaloru cu totulu preponderanta e indestulita, si in scurtu s'aru vedé urmarile

prosperare ale atarui programu*). — Din partene dela ajungerea acestei partite la carma amu avé de speratu intarirea autonomiei patriei nóstre, in contra uneltiriloru ce vedemu petrecunduse astadi pre centulu esistintii ei, amu avé de a sperá prosperarea natiunale a toturoru poporaloru si asié indestulirea si linisirea comuna, de unde nemica póte fi mai naturale decatu aceea: ca prevediendu noi nesce rezultate mai favoritorie dela esecutarea principialoru federalistice, se poftimu cá barbati dela regimu avendu inainte prosperarea statului si marirea tronului, dereptatea si liniscirea poporaloru, se nu se mai considere de provisorii si transitorii, ci decumva au ceva de aplecare catra programulu acésta federalisticu, se'lu si esecutese, si ii asiguramu ca nu numai voru avé maiortatea cu sene, dara in scurtu voru fi si norocosi a vedé cu bucuria fructele salutarie ale unei atari intreprinderi. Barbati dela carma lasandu cochetariile eschisive cu maghiarii cari neliniscescu pre maiortatea imperatiiei, apuce cu resolutiune programulu federalistiloru liberali, si nu mai lase statulu altoru mósie nechiamate, cari se'lu mai slútésca fara sperare de ceva efectu ferice! (Va urmá.)

Brasiovu 31 Aug. sér'a. Din 28 Aug. incóce starea sanetati la noi merge spre mai bine; in trei 4 zile din urma avuramu inca numai vreo 12 casuri de mórte prin colera genuina, intre care se numera v. colonelu pens. br. Marcant, unu teneru oficiiru, unu dascalu de cantari anume Clausnitzer, profesionistulu Moser, 4 femei veduve, uniculu fiu alu dlui medicu Capsia, si A. Palme, controlorulu dela banc'a filiala, care lasa o veduva si cinci copii toti minoreni. Mórtea acestui colocitoru desteptá in poporime compatimire comuna; nascutu in Vien'a, comerciantu intru intielesulu nobilu alu cuventului, unulu din incredutiiloru baneci natiunale pentru caracterulu seu intregu si nobilu, prin scóla'a sa privata comerciala lati intre tinerimea romanésca si sásésca in cursu de optu ani o multime de cunoscutie, care pana atunci nici in Brasiovu nu se propunea de locu, éra cá fundatoru alu societati aparátore de animale reflectá pe poporime la o multime de barbarii care se comitu asupra celoru mai folosítore animale. Fia'ti tieren'a usióra.

Sept 1 n. Negutiatorulu Ioane Marinovici tata la mai multii copii repausá asta-nopte in etate de 63 ani. Preste Oltu in cateva sate secuiesci inca rapesce colera.

— Eri in piat'a nóstra au fostu atatea cerealiu, pre catu nu s'au vedutu din érn'a dela 1863/4, prin urmare pretiurile au si mai scadiutu, pentrucu intre 12 si 1 óra d. a. celu mai frumosu grau se potea cumpara galé'ta de Ardélu (130—132 ) cu 6 fl., inca si cu 5 fl. 80 cri v. a., secar'a 4 fl., ordiulu 3 fl., ovesulu albu 1 fl. 30, negriu mai greu 1 fl. 50 v. a., cartofi 1 fl. v. a., éra speculantii carii au adusu de airea papusioiu cumparatu cu 7 fl. pentrucá se'lu vendia aici cu 8 fl. pagubescu grosu, pentrucu ablé li se oferea 6 pana la 6 fl. 20 galé'ta de Ardélu. Lintea si mazerea se mai tienea la 7 fl. v. a. de galé'ta. Sunt semne ca pretiurile voru si mai scadea. —

Dela **A. Carolina** despre lucrurile adunarii generale ténute de asociatiunea transilvana etc. descrieri care se póta indestula pe publicu, pana la incheierea acestui Nr. inca nu ne venira. „Telegr. rom.“ din 18/30 Aug. cá unulu carele este mai aprópe, are sciri din 15 si 16, éra la noi veni alaltaeri unulu din ddni membrii ai Asociatiunii, carele a potutu sta in A. Carolina numai pana in 28/16 Aug. dupa amiédi. Acélasu domnu ne asigura, ca dupa adunarea dela Brasiovu din 1862 cea mai frumoasa a fostu acésta dela A. Carolina. Lucrarile au decursu precum s'a potutu prevedé dupa program'a comitetului, adunarea inse a fostu mai numerosa decatu in cesti trei ani din urma si din fruntasii natiunii au luat parte mai multi de catu in timpurile dietelor; neromani din clasele alese inca au fostu multi. Impregiurarea ca ambii mitropolitii ai confesiuniloru romanesci isi luara osténéla de a onora acea adunare cu presentia loru, precum si ca Escel. loru — firesce invitati cu tota onórea — au descascatu la Esc. S'a dn. episcopulu romano-catolicu Fogarasi, a produsu o prea placuta impresiune.

Diu'a dinteiu, adica de Sta Mari'a mare se trecú cá si altadata, cu ascultarea s. liturgii, dupa care ambii archipastori au ténutu in respektivele bisericu cate o cuventare bisericésca amesurata la insemnatatea dilei, dupa aceea urmara visitele, prandiu si dupa amiédi o siedintia pregatítore a comitetului.

Decursulu mai departe alu lucrariloru adunarii va urma in Nr. viitoru. —

*) Ne rogamu: de unde e cunoscuta acea programa? Dóra din prean, patenta dela Septembrie? Dóra din cassarea dietei dela Sibiu si conchiamarea alteia la Clusiu? Dóra din chiamarea la Pest'a? Dóra din cuventarea bar. Lud. Josika? — Red.

Naseudu in Augustu 1866.

Diu'a de 18 Aug. este pentru poporulu acéstu districtu o di de mare insemnatate a anului, pentrucu serbéca cu cea mai mare pietate si caldura diu'a nascerei Maiestatei Sale imperatului Franciscu Iosifu I., catra care ori si candu poporulu acéstu districtu si in genere totu natulu romanu si-a aretatu credint'a si alipirea s'a in totu timpulu nu numai prin fapte visibile, ce si prin semne din laintru. Diu'a acésta si acum s'a serbatu cu cea mai mare ceremonie de catra poporulu nostru si in specie aci in Naseudu cá centrulu districtului. In preser'a dilei se iluminá totu opidulu, si band'a nóstra cantá dealungulu stradei imnulu poporalu si alte piese; ér' in 18 dimineti'a la reversatulu dioriloru de diua ne tredi sunetulu salveloru din pive, care se pareca ca escita in anim'a fiacarui reverentia catra acésta diua, cantanduse éra si dealungulu stradei imnulu poporalu. La 8 óre oficiatii de tote clasele, corpurile invetiatoresci, oficiarii pensiunati si alti inteligenti din locu si de prin pregiuru, cu chefulu districtuale Il. S'a D. capitanu supr. in frunte pornira in corpore spre a asistá la cultulu divin, ce se sevirsí mai antaniu in biseric'a romanésca gr. catolica sub pontificarea Rds. Dlu vicariu Gregoriulu Moisilu asistandui prof. gimn. Leone Pavelia si cooperatorele localu Ioane Lazaru. — Sub decurgerea s. liturgie se dederu salvele indatenate si se cantá imnulu poporalu ér' in fine tienú prof. gimn. Leone Pavelia o vorbire dupa versulu Psalmulu 19 „Dómne mantuesce pre imperatulu si ne audi pre noi ori in ce di te vomu chiamá“, prin care aretandu insemnatatea dilei, si atingundu datoriele supusiloru catra Domnitoriu, intati pre poporulu la credintia si alipire, precum si la aretarea prin fapte a acestei credintie ori candu cere trebuinti'a, cu barbatia, eroismu si credintia, ce o dovedir'a granicerii acésta. —

Dupa s. liturgia se fecera rogatiuni din genunchi pentru imperatu, si mergundu cu totii la biseric'a rom. cat. asistara si acolo la celebrarea cultulu domnediescu, de unde merse ramu cu totii la chefulu districtuale Il. S'a Dlu capitanu supr. pentru depunerea omagiului cuvenitu, cu care ocaziune Rds. D. vicariu tienendu o vorbire amesurata timpuriloru de facia roga pre Il. S'a in numele toturoru, a aduce la cunoscuti'a inaltulu tron, urarile poporului si inteligentiei din diu'a de astadi, precum si credint'a si alipirea, care le apromitu totudeuna si in orice timpuri, la care Il. S'a respondiendu apromise cumca simtiemintele descoperite 'si va tiené de placuta datorintia ale aduce la cunoscuti'a inaltulu tron. — La 2 óre dupa amédi dede Il. S'a D. capitanu supr. in onórea dilei unu prandiu, la care fusera invitati mai multi oficiati si inteligenti dintre tote branchele. Aci Il. S'a redicá mai antaniu toastu pentru Mai. S'a imperatulu, D. vicariu pentru In. S'a imperatés'a, asesoiulu Ioachim Muresianu pentru tota inalt'a casa domnitoria, fiscalulu Ioane Florianu pentru ostasime etc.

Totu in acésta di sér'a inteligenti'a tinera arangiá una petrecere de jocu, la care luá parte unu publicu numerosu, precum si mai multi oficiari dela reg. Niederlande din Bistrit'a, petrecundusi in cea mai frumoasa armonia si cordialitate pana tardiu. —

Dualismu, federalismu natiunale.

Din Valea **Somesiului** 15/3 Augustu 1866. Evenemintele sguditóre sunt totdeodata si provocátore.

De multe ori se intempla, ca tieranulu scapa cornele plugului, maistrulu maseri'a, amploiatulu lapeda mas'a cea verde si se ocupa de politica, cetesce cu aviditate jurnalele, — le critica si de are ceva capacitate plesnesce cu parerile sale in publicitate, ceea ce e si o datoria catra patria si natiune. —

Intr' acésta positiune me pomenescu insumi, nu imbulsitu prin ghidaltur'a ambitiunei — dar' cá unu romanu adeveratu, simtiulu curatu, si amorulu catre natiune imi impunu obligatiune sacra intr' acéste circustari grave a'mi comunica parerea cu publiculu nostru.

Dupa unu rebelu scurtu inse infioratoriu eata, ca ne gasimu in ajunulu inchiaiei pazei, precum cu prusianii asia si cu italienii.

Austri'a de una parte cu predarea Venetiiei

mantuinduse de o politica straina sustienuta cu multe parale si sange, — de alta parte perdendu perspectiv'a in Germani'a, e intrebare de fondu, ce are se face si pe ce baza se se cladeasca Monarhia?

Pentru ca de la deslegarea fericita a acestei teme foarte elastice depinde viitoriul stralucitu alu monarhiei, de la piatr'a fundamentale aterna ea contra atatoru fatalitati suferite, se mai remaie si mai incolo unu imperiu puternicu, impunetoriu, de rangulu d'antéiu in Europ'a, cá se 'si póta implini misiunea, la care e vocata Austri'a in concertulu orientului.

Parerea generale e, cá cu absolutismulu nu se isbutesce nimicu bunu, ci in contra recurendu inca o data la acestu medilocu nefericitu, ar' retrage dupa sene unu reu — aru isbugni nesce catastrofe triste, marginile carora nici s'aru poté oteri.

Prea bunulu nostru monarcu inca a recunoscutu adeverulu asertiunei acesteia, pe candu in diplom'a stralucita de la 20 Sept. a pronuniatu cuvintele maranímóse; voiu a fi unu principe constitutionalu. — Aceste cuvinte vibrésa si adi prin urechile popóreloru azemene unei musice a paradisiului.

Despre germanizare si centralizare nici avem o vorbi, ide'a acésta s'a doveditu deja intr'atata nepoternica si impracticabile, catu cu totu dreptulu o potemu caracterisa de o chimera irealisabile, de care s'au scarbitu insii creatarii ei.

Asia dara remanu doue idee care s'gudu-escu si misca spiritele natiunilor deosebite ale poliglotului, din care e compusa monarcia austriaca dincolo si dincoace de Laita.

Bohemii, moravii, polacii, romanii, croatii, slavonii, serbii, rutenii, etc. etc. voru cu toti federalismul — éra maghiarii izolati sustienendu mortisu rusinea traditiuniloru, voru dualismulu impreunatu cu apesarea natiuniloru oolacuitóre si o centralisatia in Buda-Pest'a.

Ne rezervamu bateri'a si érb'a de pusca a scarmanu, si argumintele nóstre a sprigini cealalta dintre aceste doue pareri, aleororu partide sunt compuse, si conducatorii adeca barbati ei eminenti (cu durere ca fora romani) ii vedem adi grupati in Vien'a — staruindu catu mai puternicu pondu a arunca in cumpan'a viitorului monarhiei.

Se tragemu o paralela intru federalismu si dualismu.

Ce e federalismulu? E o sistema puternica de una parte multiamitóre pentru popóra, va se dica pentru fiacare natiune, de alta e o garantia sigura pentru tronulu. Pentru ca unde popórele sunt fericite si multiamite, acolo tronulu e neclatinatu.

Ar' fi lucru de prisosu adi, inse nici spatiulu foiei nu admite a detalia, a formalisa sistem'a federalistica; pentru implinirea insarcinarii acesteia ne rezervamu alta ocaziune.*)

Inse atatu potemu in genere aminti, ca intr'unu sistemulu federalu si totu deodata liberalu, popórele fiindu dupa nationalitati grupate si adunate in dietele loru concérnente nationale se bucura fara frecari sterpe de drepturile cele sante si firesci — fiacare natiua se ingrigesce de desvoltarea s'a spirituale si materiala, de administrarea buna si de inflorirea terimului carele ocupa, eara pentru lucrurile de obste si comune fiindu ele confederate, si in strinsa legatura cu vecinii, se coaduna cu totii la o dieta generale, se dicemu Reichsrath — unde se se discuta si se se facea intr'o oointielegere asiadieminte bune pentru sustinerea catenei comune, care tiene strinsu legatu poliglotulu suptu scutulu tronului si unu guvernulu pentru toti.

Precum intr'una comuna de diferite nationalitati si religii se potu face fara a se mesteca in trebile familiari séu religionari arangemente de comunu salutari si folositóre pentru toti locuitorii la casa comunei, asia se potu esecuta aceste intr'o monarhia locuita de natiuni deosebite. — Dreptatea asertiunei acesteia numai o minte marginita séu o credinti'a reutatosia si veninata de preiudicia selbatice o póte nega.

Acuma se vedemu dualismulu cu o centralisatia in Buda-Pest'a?

E o sistema revoltatoria, care despóie tóte popórele de drepturile loru cele sante si le face cu esceptiunea rasei maghiare pe tóte celealte natiuni nemultiamite si desperate.

Nevoindu a ascunde pisio'a in saou, ne

luamu permisiune a vorbi intr'unu limbagiu francu despre dualismulu si centralisarea maghiarului.

Se punemu, inse nu concedemu, ca prin inspiratiunea si influinti'a voitoriloru de reu ai tronului s'aru infintia dualismulu: ce urmari ar' avé acésta nedreptate:

Inimile slovaciloru, romaniloru, croatiloru, nemtiloru, serbiloru, ruteniloru s'aru indigna adencu si s'ar revolta contra jugului acestuia apasatoriu si sugrumatoriu, finduca nici una dintre natiunile suspomenite nu s'ar apleca su-prematiei maghiare.

Spiritele si simtiemintele sacre care palpitésa in pepturile natiuniloru sunt cu multu mai puternice si cu multu mai desvoltate, de catu s'ar poté impaciu si multiamu natiunile in Ungari'a, Transilvani'a si Croati'a cu frase góle, cu sofisme si cu compleosulu maghiariloru; — adi fiacare natiua via si compacta pretende drepturi politice, si autonomi'a terimului care 'lu locuescu si care 'lu sustiene cu sangele si starea s'a.

Lantiulu traditiuniloru l'a mistuitu rugin'a, popórele au lipsa de o catena tare si puternica, care se fia in stare a regenera, a sustiené edificulu societatei si tronulu.

Cu unu cuventu, cu introducerea dualismulu s'ar face frecari obstinate si lupte infricosiate de viétia si de mórté, si apoi intrebamu: ce resulu ar avé in fine esperimentati'a acésta trista? Ce fericire ar aduce in Ungari'a, Transilvani'a si Croati'a?? — Nimicu; inse ar produce rane cumplite si lovituri mortale, — éra tronului mai multu reu de catu perderea Lombardo-Venetiei si a perspectivei in Germani'a.

(Va urmá.)

GALITIA. Polonii si Rutenii. Neunirea veche care a domnit din vécu i intre poloni si ruteni, mai de curendu prorupse intr'o cérta atatu de seriósa, in catu nu numai diariile din Leopole, Cracavi'a si Prag'a, ci si cele germane mai mari din Vien'a o urmarescu si o dejudeca cu tóta luareaminte. La acésta cérta re'nferbentata din nou intre susu numitele doua popóra noi inca nu potemu remané indiferenti. Referintiele acelor popóra sémana in mai multe puncte cu cele sustatóre între unguri si romani. Precum la noi prin elementulu maghiaru vrei nu vrei, se representa aristocratia, éra prin celu romanescu democrati'a, asié in Galiti'a sub poloni se intielegu boierii, éra sub ruteni poporulu mai alesu tieranu, pentruca orasiile sunt locuite foarte amestecatu si anume in maioritati relative de germani si evrei. Precum aici o parte mare de persóne si famili: cate se ridicá séu prin avntia, séu prin invetiatura, séu mai alesu prin cultura spoita bastarda trecea de-a valma la unguri, asié in Galiti'a rutenii catu invetiá carte mai multa si nu intrá in cleru, trecea la poloni. Cu tóte acestea elementulu din carele se reorutá polonii remanea in ochii loru celu mai despretiuitu si mai asupritu. Rutenii galitiani sunt mai toti de confesiunea greco-catolica orientala (uniti), pe ei inse nici acésta comuniune relegiósá nu'i apará de persecutiunile poloniloru. Rutenii si polonii sunt totu de o vicia, adica totu slavoni, éra diferenti'a in limba ar fi cam cá intre cea italiana si cea francésca. Atata, numai ca limb'a rutena este prea pucinu cultivata si produptele loru literarie sunt preste tótu multu mai pucine la numeru de catu spre eos. ale serbiloru, preste acésta ei inca totu se mai disputa între sine asupra intrebării, déca se cuvine oá se'si cultive dialectulu loru, séu se primésca in literatura dialectulu Rusiei mari, carele este multu mai naintatu si inavutitu. De alta parte poporulu rutenescu este in Galiti'a chiaru multu mai numerosu decatu celu polonescu*), preste acésta elu se intinde si preste o parte mare a Poloniei rusesoi, precum si in cateva comitate ale Ungariei, cum si in o parte a Bucovinei, unde inca sunt cá vreo 150 mii ruteni.

In diet'a galitiana elementulu polonescu e representatu prin 75, éra celu rutenescu numai prin 74 voturi. Se intielege apoi, ca multi deputati oracieni cumpanescu catra poloni. Cateva proiepte de legi primite in dieta in spiritulu mai multu aristocraticu au vatamatu greu pe ruteni; éra candu capii acestora primira scirea, ca grafulu Agenor Goluchowsky cunoscutu de mare feudalistu si totuodata federalistu se va denumí gubernatoru alu Galitiei, se ingrijara preste mesura, éra unii din ei dechiarara prin

*) Galiti'a pe 1304 miliori □ are la 5 milliône locuitori. — Red.

foile publice, ca nu voiescu a sci de individualitati istorico-politice intru intielesulu federalistiloru, prin urmare nici de federalismu, ci isi afla ecsistinti'a loru nationala asecurata numai prin unu centralismu mai moderatu. Unu publicistu rutenu merse si mai departe, pentruca in diariulu „Slovo“ spuse curatu, ca déca Austri'a nu va fi in stare de a protege si apara pe natiunea rutena de supremati'a nerusinata a poloniloru, ei, rutenii se voru vedea siliti a se sprijoni in Rusi'a! Acésta dechiaratiune categorica de si esita numai din condeiulu unu omu singuratecu, alarmá pe cea mai mare parte a presei germane din capitala. Unele foi luara partea ruteniloru, altele inse 'si batu jocu de ei acum cá si in 1849, 1850 si 1863 cá de o natiune noua inventata de ministrulu gr. Stadion la 1848.

„Fremdenblatt“ scrise in acésta cestiune unu articulu nerusinatu, in care spune verde, ca in Austri'a dreptu de viétia nationala au in prim'a linia numai a Germanii si Maghiarii, in a dou'a Boemii si Polonii, éra la „Serben, Slovenen, Walachen, Rumunen, Ruthenen etc.“ le denéga dreptulu de viétia nationala si politica. Vedi tu evreulu! —

„Presse“ cea veche inca dedica unu articulu acestei cestiuni, pe care'lu incheie asié: „Barbatii de statu ai Austriei isi tienusera] pana acum de cea mai iualta problema a balantia (cumpani) pe diferitele nationalitati un'a cu alt'a si prin frecare si baterea uneia prin cealalta a tiené unu ecvilibru maiestritu.“

„Presse“ va fi sciindu mai bine decatu noi, cam catu adeveru coprinde acésta invinuire a ei plesnita in faci'a barbatiloru de statu, pentruca ea cá diariu vechiu, germanu o n t r a l i s t u de calibru greu, potine si statatoru in conexiuni de tóta plas'a, avú mii de ocaziuni de a se informa si in acésta privintia oatu se póte mai bine. Cu tóte acestea fiene ertatu si noua cá provincialisti nepotintiosi si marginiti a pune unele intrebari modeste: Cum se póte cá fruntasii conducatori ai natiuniloru conlocuítóre se sufere a fi portati de nasu cu diecile de ani de catra unii si altii dintre barbatii de statu? Pentruca se poti conserva o monarhia, este óre de neaparata trebuintia cá se tii pe popórale conlocuítóre in ura si urgia vecuítóre si se le dai in capu la unele prin altele? Noi nu credemu asié ceva, ci credemu, ca ele insele 'si dau in capu, pentruca 'si intielegu interesele foarte reu, séu ca nu le pricepu nicidecum, precum si pentruca cele dedate a domni din vécuri sub cele mai diferite forme se tienu cu mani cu picioare de privilegiulu loru, éra conducatorii celoru domnite n'au incredere in puterea de viétia nationala a poporului; éra poporulu insielatu si impilatu de atatea ori nu mai scie cui se dea crediementu; de unde vine, ca adesea in cei mai sinceri amici ai sei arunca cu norciu; preste acésta provocarea de a saorifica timpu si banu pentru scopuri mai nalte este foarte raru priceputa si prea adesea restalmacita. Asié o patiescu rutenii, totu asemenea si altii.

G. B.

— „Albin'a“ se reapucá de publicarea ostasiloru de nationalitate romanésoa morti si raniti, acum inse nu mai multu in Itali'a, ci in bataliile austro-prusiane dela nordu. Din acelea publicatiuni onócemtu totuodata, ca afara de cele 15 regimente de pedestrime aratate de noi in Nr. 63 alu Gazetei mai sunt si altele totu de pedestrime, in care se afla ostasi romani, de si mai oate puoini.

Pe noi spatiulu nu ne érta a publica numele fiacarui ostasiu, inse si credemu ca e de ajunsu déca acelea se arata macar numai intr'unu diariu romanescu; asié noi vomu reproduce numai numerulu ostasiloru morti si raniti mai greu séu mai usioru dupa fiacare regimentu.

In batali'a dela T r a u t e n a u din 25 Iuniu 1866 dela regimentulu de ped. duce de Parma Nr. 24 remasera romani morti 2, raniti 9.

Dela regim. de ped. br. de Airoldi Nr. 23 morti 50 raniti 68.

In batali'a dela K ö n i g g r ä t z din 3 Iuliu dela regim. de ped. imp. Francoisu Iosifu Nr. 1 morti 4 raniti 13.

Dela regim. de ped. archiduce Carolu Nr. 3 raniti 4.

Dela regim. de ped. conte Mazzuchelli Nr. 10, morti 6.

Dela regim. de ped. duce de Parma Nr. 24 morti 3 raniti 11.

Perderile la Hühnerwasser in 26 Iuniu,

*) Déca nu va fi pre tardiu, o asteptamu. R.

Neukloster in 28 Iun., Münchengrätz, Gitschin in 29 Iun., Königgrätz in 3 Iuliu.

Dela regim. de ped. conte Gyulai Nr. 33 (din tîenutul Aradului in Ungari'a).

Din compani'a 1-a morti 4 raniti 11, c. 2 m. 4 r. 14, c. 3 m. 6 r. 12, c. 4 m. 12 r. 10, c. 5 m. 14 r. 17, c. 6 m. 2 r. 6, c. 7 m. 9 r. 37, c. 8 m. 12 r. 4, c. 9 m. 6 r. 25, c. 10 m. 8 r. 11, c. 11 m. 2 r. 10, c. 12 m. 12 r. 18, c. 13 m. 11 r. 23, c. 14 m. 2 r. 15, c. 15 m. 7 r. 10, c. 16. m. 16 r. 22, c. 17 m. 3 r. 14, c. 18 m. 15 r. 18. Cu totii din acelu regimentu morti 145, raniti greu si usioru 277.

Dela regim. de ped. archiduce Stefanu Nr. 58 morti 2 raniti 6.

In lupt'a dela Hühnerwasser din 25 Iunie dela batalionulu 23 de venatori (ardeleni) morti 11, raniti 13.

La Trautenau 27 Iuliu dela bat. de venatori Nr. 28 morti 14 raniti greu 52, raniti usioru 54 romani. —

Dela regimentulu de artileria Pichler Nr. 3. In bateri'a de pedestrii ranitu 1, in bateri'a de calareti ranitu greu 1.

Dela regimentulu de dragoni princ. Windischgrätz Nr. 2 raniti 6 romani.

In batali'a dela Königgrätz din 3 Iuliu dela batalionulu de venatori Nr. 12 morti 2, greu ranitu 1.

Dela batal. de venat. Nr. 23 morti 4 romani.

Éra si dela batal. de venat. Nr. 28 morti 3, raniti catu mai greu oatu mai usioru 59 totu romani. —

— Cati au ramasu morti seu raniti pe campulu bataliiloru din alte natiuni austriace, se pôte vedé atatu din listele oficiale, catu si din multimea diariiloru mai alesu germane.

— Maiorulu Ioane Novacu de Uniade, celu admiratu pentru bravur'a lui, e in viétia, si se afla in spitalulu Horzenowes in Boemi'a, totu acolo e si sotiuulu lui de armă capitanulu Georgie Doda. Despre ranele loru nu soimu inca nemic'a mai apriatu. „Alb.“

— „Sionulu romanescu“ intre alti articuli buni carii merita tóta luareaminte a respectivulu cleru a reprodustu in cativa Nri si Protopapadihi'a compusa si tiparita de fericitul Petru Maioru cu scopu de a lamuri drepturile, datorintiele si referintiele protopopiloru si ale scauneloru protopopesci catra episcopi si catra consistórie. Aceeasi fóia in Nr. 16 din 15 Aug. mai publica unu altu articulu interesantu Despre pastrarea foruriloru protopopesci. —

— „Zeitschrift der Wundärtze.“ Dupace s'a redicatu intrerumperea comerziului prin evenimentele rebelice, apare éra si in modulu de pana aom. Pretiulu prenumeratiunei e 2 fl. pre diumetate anu, cu adresatea la Prosnitz in Moravi'a. Acestu diurnalulu coprinde sci-rile despre cei sub cura dintre ostasii raniti de pre acolo. —

— Dupa statistic'a oficiala a br. Czoernig, din Ungari'a se afla in armat'a austriaca maghiari curati dupa natiunalitatea genetica 70 500, éra romani curati 47.000, la carii trebuie se se mai adauge si romanii iorolati din alte parti. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci 29 Aug. n. Din numerulu la care fù redusa armat'a romanésca veti fi in starea incheié si dv. la numerulu ei, decandu aceeasi se aflá dislocata si primblata intre Bucuresci, Giurgiu si Olteniti'a. Ce mai norocu, ca noi avuramu a face astadata numai cu turcii! Visteri'a turcésca mai de multu desecata cu totulu, a nóstra depredata si desiertata asemenea. Sciti ca o parte mare a voluntiriloru nostrii amblá golana si descultia, din care cauza unu batalionu de voluntiri a si revoltatu la Giurgiu. De aru fi trecutu turcii preste Dunare, romanii s'aru fi batutu de siguru, batai'a inse ar fi decursu intre doua trupe reu imbracate si mai reu nutrite. Intr'aceea grija nóstra érá alt'a si mai mare. Noi avemu cativa generali si coloneli facuti de Cusa precum se dice aici de ocaziune, nu avemu inse pana acum nici unu comandantu. Unu singuru oficiru nu tiasiu potea numi, alu carui nume pentru unu casu de resboiu se fia insufiatu vreo incedere trupelor. Haralambe, Leca

s. a. sunt ostasi de unu mare curagiu personalu, inse dela unu comandantu se ceru si alte calitati din cele mai rari. La noi numai resboiulu érá se nasca pe comandanti. Elementele din care este compusa ostirea nóstra sunt fórté bune, numai catu au mare trebuintia de mai multe capete inteligente si multu mai bine disciplinate.

Prin reducerea armatei se va face o economia anuala cá de 10 milióne lei, éra din economiile care se facu pe la alte ministerii se va pastra éra si pe atata.

Avemu inse mare trebuintia pe pace.

— Librariulu Georgie Ioanid si Petrescu am-ploiatulu dela biroulu statisticu sunt dati in judecata criminala.—Se da cu socotéla ca supresiunile de bani facute la tipografi'a statului in trei ani pana in Octobre 1865 trecu de parte preste diece mii de galbini. Acea tipografi'a are trebuintia de oate 3000 pana la patru mii maji austriace de chartia de diferite calitati si formate. Din cercetarile comisionale a esitu, ca prin intielegerea cu liferantulu s'a gramaditu in magazinele tipografiei multime de chartia, de care statulu nu avea nici o trebuintia; éra charti'a se liferá multu mai usióra deoatu érá hotaritu in contractulu de liferatie. In alte tieri asemenea fapte infame tragu in urm'a loru casarea jin postu, inschisóre si despagubirea tesaurului din averea vinovatului, éra liferantulu insiclatoru isi perde pentru totudeauna dreptulu de a mai lifera si remane infamu.

Mai deunadi unu prusianu de mare auctoritate a disu: Cei carii au chiamatu pe Carolu I. l'au informatu despre tóte, numai un'a nu 'ia epusu, ca in Principate cá si in Resaritu ómenii de caracteru si de onóre sunt pucini.

Din porunca domnésca tipografi'a ministeriulu de resboiu s'a inchisu si precum audimu, s'a hotaritu a se incorpora cu tipografi'a statului, precum se incorporase si a mitropoliei, la care inca s'au comisu hotii mari. Multi sunt de parere, cá chiaru tipografi'a statului se fia desfiintata cu totulu, pentruca cheltuielile aceleia sunt colosale, éra castigu nimicu. Sta fórté reu statului a monopolisa publicitatea si literatur'a si a face concurentia privatiloru. In capitala sunt multe tipografii mai mari si mai miori, la care gubernulu pôte da lucrarile sale de tiparitu prin deschidere de concurentia. Chiaru astadi s'ar potea da orice manuscriptu prin licitatie, la care se concurga si tipografi'a statului cu pretiurile sale. Asemenea ecsemple mai avemu in unele staturi europene, unde din intemplanca inca apucase a se infintia cate o tipografi'a a statului, de si in cele mai multe asié ceva nu ecsista. Acésta se se face cu atatu mai virtosu in Romani'a, cu oatu directiunea de acum a tipografiei statului inca nu insuffa nici o incedere*).

In capitala inca totu mai domnesce coler'a, de si numai in forma sporadica. G. B. — nu.

— „Monitorulu“ a publicatu unu diurnalulu alu consiliulu ministriiloru, prin care se autorisa D. ministru alu lucrariloru publice a incheié unu contractu cu D. Eugenie Gevand, inginerulu, pentru construirea unui drumu de feru dela Bucuresci la Ploiesci, si dela Bucuresci la Pitesci, care va servi pentru lini'a ce va conduce s'au spre Turnu-Rosiu la Sibiu, s'au spre Turnu-Severinu la Brasiovu. D. Gevand nu pretinde a i se plati acum pentru studiile ce va sevîrsi pana la érna, ci numai la inceputulu anului 1867. Acestu proiectu este de o mare utilitate pentru agricultura, si avantajiele ce presinta sunt mari si numeróse in tóte privintiele; de acea nu ne indoimu ca camerele viitóre se voru grabi a votá acestu proiectu.

Pretiulu pentru ante-proiectu este de 200 franci, pentru proiectulu definitivu, 320 franci, pentru lucrari de arta pe chilom. 80 fr. „Ref.“

RUSIA. Insurectiune in Siberi'a. Unu corespondinte in diurnalulu „Csász“ din Cracovia descrie rescól'a intemplanca in 20 si 21 Juniu aprópe de Irkutsk din fântana autentica, 1200 esilati din provinciele polóne, intre cari fórté multi din Galiti'a, aflanduse sub padia de casaci la lucru de drumu in Kultuk, maltrati cu fóme si ne primindu neci a sut'a parte din

*) Directorulu non este Stefanu Rasidescu, tipografu falitu de dóua ori —

soldulu destinatu, cu care-si implea pungile inspectorii loru, se plansera spre vindecarea matoriloru acestora, inse fora succesu, ma resbunarea capiloru impartii si cante la unu polonu ne vinovatu. Esilatii ne mai putendu suferi, in 20 spre 21 Iuniu se aruncara asupra soldatiloru, le rapira armele si pisara pre cei improtivitori. Unii se aruncara asupra capitanelu de proviantu si lu omorira, pre supremulu conducatorulu prinseta si luandu arme, munitiune ei cai, se trasera catra laculu Baical. — Alti vre o 3,000 rusi ér' esilati urmara esemplulu poloniloru, omorira tóta garnisón'a, doue escadróne de casaori si doue despartimente de infanteria, le luara armele si se pusera sub comand'a poloniloru. Locuitorii siberiani inca se folcsira de acestu momentu spre a'si aruncá jugulu apasarei ruserci si se resolara facundu cauza comuna cu insurgentii. Gouverneurulu de resbelu din Irkutsk audiendu de acésta rescóla, tramise 4 despartimente de infanteria cu 6 tunuri si una de cavaleria sub conducerea adjutantulu seu si a unui colonelu; inse polonii ii apucara la strimtóre si ii omorira mai pre totii, intre cari vre-o 20 oficiri si doi coloneli. Gubernatorulu mai tramise alte despartimente in 27 Iuniu spre a atacá pre insurgenti din facia si din dosu, inse insurgentii se aruncara cu furia asupra cate unui despartimentu si dimicara cea mai mare parte din rusi.

Gubernatorulu incepù a recrutá si a lu'a pusetiune de aperare. Caletori dintr'acolo spunu ca rescól'a se totu mai latiesce si ca polonii au luat arme pre tóta lini'a.

TURCIA. Insurectiune pre insul'a Candia. Dintr'unu conflictu intre gubernatorulu turcescu si intre poporimele gréca, care pretindea reforme fara rezultat, esi de odata o flagranta insurectiune. Representantii greciloru se adunara intr'unu congressu nationalu, apucara la arme, redicara flamur'a nationala si proclamara nedependint'a insulei. Versarea de sange inca durésa. Candiotii inca vreu a se anecá la mum'a loru Grecia, de unde atatu prin diurnale, catu si prin reuniuni patriotice primescu ajutórie, si au denumitu pre gen. Kalergis de supremu comandante. Regele Greciei care se afla in Corfu, a dechiaratu inaintea soliloru poteriloru protectórie, ca elu nu pôte ramane indiferentu facia cu miser'a stare a poporimele din Candia si asia astépta respunsu, dupa care va dá, voia si gen. Kalergis a primi comandá. Solulu turcescu din Grecia a cerutu dechiaratiuni in caus'a acést'a, care s'au amanatu. In Epiru si in Tessali'a inca au inceputu a esi la lumina mari frecari si turcii tramitu mereu soldati pentru intarirea cordonulu catra Grecia. In Ianina prinse pasi'a vre-o 50 persóne cá prepusi, cá aru simpatisa cu caus'a grecésca. —

CONCURSU.

La scóla gr. cat. din Tohanulu vechiu districtulu Fagarasiulu in cerculu Branului, se deschide concursu pentru o statiunea de unu invetiatoriu cu salariu anualu de 150 fl. v. a., cuartiru, gradina si siese stanjini de lemne.

Doritorii a ocupa acésta statiune au a'si tramite pana la 20 Septembrie a. c. petitiunile timbrate si previedute cu documentele necesarie, precum atestata de botezu, atestatu ca au absolvatu celu pucinu gimnasiulu inferioru si cursulu pedagogicu, la subscris'a eforia scolare. —

Tohanulu vechiu in 27 Aug. 1866.

Efori'a scólei gr. cat. din Tohanulu vechiu.

25 fl. m. a.

se dau pe langa multiamita, or' prin posta celuia, care mi va arata aici la Nawaria per SZCZERZEC langa Lemberg, unde se afla fiiu meu Henricu Müller, care in 31 Iuliu a. c. a calatoritu din Pest'a preste Tokaiu or' Vien'a catra casa, are pasportu locotenentialu, e studente agronomicu, vine din Germani'a, e de 18 ani, inaltu de statura.

1—2 Peter Müller din Nawariu.

Cursurile la bursa in 30. Aug. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 15 cr. v.
Augsburg	—	—	128 „ — „
London	—	—	129 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	63 „ 10 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	68 „ 10 „
Actiile bancului	—	—	730 „ — „
„ creditulu	—	—	156 „ 90 „